

מוצ"ש"ק שבת הגדול אור ליום י"א ניסן: החוועד. בעת ההתוועדות ביאר (ג"כ) הסיפור (ראה זכאים י"ט רפ"א) המובא בלקולו"צ (על זה ע' רל"ה) בקשר למלך פרס וכן ענין (תיבת) "המינאי" - היאך שהוא בחורה (ועי"ז נשתל' מהן) ובעבודה השט. וסיים: כל החלומות הולכין אחר פתונון וכן יהי' לנו שהפתונון הוא לטובה כו' (כנראה הכוונה הוא על המצב כפרט (איראן))... בהמשך להנ"ל דיבר ע"ד הפסקים שמדלגין בהפטורה (ראה ע' לפג) מפני שאין רוצים שיומטך בגילוי (הענינים) ע"י דיבור... וסיפר המעשה דאדמוהאמ"צ (ראה "היום יום" ע' פ"ח) שע"י קריאת אדה"ז בתורה איז "גאר אנדערע" כמ"כ בנידון ההפטורה כשהוא בתורה ה(טרשו) ודי"ז טוב... ניגון הכנה. אדה"ז. נייע דזשוריציי..

י"א ניסן - יום הולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א לאורך ימים ושנים טובות: ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לאנ"ש שיחיו שברכו אותו אחרי תפלת מנחתו דער אויבערשטער זאל בענטשן יעדערן און זיינע בני בית ולכל השייך... בברכתו של הקב"ה שתוספתו טרובה על העיקר * בסוף הנראה והנגולה בכל המצטרך בגשמיות ורוחניות בגור גם יחד און בחג"פ כשר ושמת.

* ראה כ"ר פס"א, ד ועוד. - וראה בארוכה שיחה ש"פ וישלת, תשכ"ט - נדפסה בלקו"ש ח"ה ע' 422 ואילך.

אור ליום י"ג ניסן - יום התחלקות של כ"ק אדמו"ר הצ"צ: אחרי תפלת ערכית הווייע שיהוועד. בעת ההתוועדות דיבר: ע"ד התחלקות של הצ"צ לכבודו באגה"ק פנ"ח מכפר גם על זדונות שבעולט (באותו היום)... וכן שבימי הצ"צ הי' אחרות אצל חסידים... כשניגנו ניגון החדש (עי"ח) עשה בידיו הק' לאות של שמחה... מאמר ד"ה הא לחמא עניא (ארה"ת). לסיורו כשאר: "והשתא עבדין יכו' בעצד מבני... לפני שחילק הדולאין אמר: שילכו עם "סוד". שה"ז כד"א אל כ"ק מו"ח אדמו"ר שחיבב מאוד ענין הסוד. והולד יתנו ל-"מענות תיטיט". א"י ניגו והי' בהפחה וכו' ועשה אד"ש (אליו) בידו הק' איזה פעמים שלת של שמחה... לסיורם ההתוועדות אש"ד והקיצו ורננו שוכני עפר וגו' והזכיר כל היאצ"ט ובעלי ההילולא (שלהם) רבוחינו נעיאנו... וניגון הכנה. אדה"ז. נייע דזשוריציי... התחיל "והיא שעמדה". "ו"א-לי אתה..". (בעת ניגון זה עשה עם ידיו הק' (בהזקה) לאות של שמחה). כצאתו התחיל "א-לי אתה..".

י"ג ניסן: בין מנחה למעריב נכנסו אליו וד' זלמן שמעון שי' וד' בנימין גארעדעצקי שי' (בתור רב וערב קבלן) בשביל סטד מכירת חמץ..

נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח לאנ"ש שי' בכל מרחבי תבל לקראה חג הפסח: "חג הפסח כשר ושמת"

/מקום החתימה/

י"ד ניסן - ערב פסח: אחר תפלת מנחה חילק מצות לחתרי הכולל שי' וכן לזכנים ודופאים שי'. וכן להטוחים שי' דערי האדה..

אחר היום שלח ודי"י העכס שי' מכתב לכ"ק אד"ש שהוא עמל כבר מהעבודה עם ילדי פרט (איראן) ומבקש ברכה מכ"ק אד"ש... וענה אד"ש קו"י הי' המה יחליפו כח וכתב אד"ש באידיש (הפי' בזה) שהכוחות שיהודי גיט אוועק בעניני יהדות פארבייט מען מצן נלמעלה מיט נייע כוחות וכו' ועוד ענינים כתב לו אד"ש..)

אחרי"צ ניגב ליכול מצות. (כשניגש אמר אד"ש (אודות... אלץ ויילך זיי הערן" (עשה בידו הק' בתנועה של ביטול). נכנס לחזור, הנ"ל נכנס אחרי"צ.. אד"ש נתן לו פעקל מצות בעבור בחורי פרס (איראן) וכן פעקל בעבור נערות (משם). ושאל איפה עורכות הנערות הסדר? הנ"ל: בית רבקה.. אד"ש: כנגד מכון חנה? הנ"ל: קראון סט. אד"ש: איך געפין זיך אין א מצב פון חנוש בבית האטוריס.. הנ"ל: שתוכלו לבוא ל"מכון חנה". אד"ש: א גלייכע זאך! זיי זאלן שטייען אויף דעם "פארטש".. אד"ש: ביקש פיר - זאל זיין - אכט כזיתים פון מרור מה שאוכלים ילידי איראן. הנ"ל (החומס). אד"ש: איך מיין ניט פאר די געפילטע פיש נאך פאר די כזיתים פון "סדר".. הנ"ל: יכול להביא אד"ש: ממי? הנ"ל: מחתנו... והוסיף אד"ש: שא"צ למחר בזה כ"א לערב יהי מוכן.. הנ"ל ביקש מצות כעד החולים שיש לו (בכתי הרופאים). אד"ש לעס הרבה מצות (בשבילם).. אח"כ נטל אד"ש "קאכער בענד" והחיל לקד הכל. הנ"ל הציע שיעשה בעצמו. אד"ש רמז לו בידו הק' שא"צ לעזר ויעשה בעצמו. [בהמשך למה שהנ"ל ביקש ברכה מאד"ש (בבוקר) שאלהו אד"ש: למה לא ביקש ברכה גם בעד הלב?.. אח"כ ביקר לו אד"ש שיהי' לו מוח וכח וכו' וכו'. (55 זי אגרא כ"ה).

ליל א' דפסח: אחרי תפלת ערבית חילק אד"ש מצות לאלו שעובדים בביתו (וכן הי' בליל ב') להתחן.. אמר: שיתן מהמזה גם לכלתו.. אד"ש נתן גם להילד של.. שי'. לד' ג"ב שי': פסח הו"ע פה סח (און נאכמער:) כתיבה.. וכן פסח הו"ע מלכתחילה אריבער כן יהיו כל הענינים אצלו. (נתן לו יישר כח בעד מה שמדפיס וכו'). (מחזור חמץ יש הוצא מהבטל ז"ע 'ענין 2. ס"כ (מע זי) אחרי זמן מה, התחיל לילך להמוסדות (לראות היאך שעורכים שם הסוד). בתחילה הלך לאולם "ופדצח" (בחורי וילדל פרס). בעת הלכו על המעלות (שם) אמר: מען גייט מחיל אל היל.. כשנכנס להאולם הלך עד קצה השני ונכנס להמטבח שם הי' בחור לבוש סינר בפנה. אד"ש ניגש וראה אותו און געגעבן א ברייטן שמייעל.. אח"כ נכנס לעוד חדר.. וחזר עוה"פ להאולם. והראה העכט שי' על א' שמבין ל' פרסי ויכול לחדגם (הכרכה-בשבילם). אד"ש: אם מבין גם אידיש? הנ"ל: כן! ואמר אד"ש: " אזוי ווי דער יקביעות פון היינטיגען יאר איז אז גלייך פון פסח גייט מען אריין אין שבת און די הכנות צו שבת הויבן זיך אן נאך אין פסח און נאך ערב פסח, זאל דער אויבערשטער העלפן אז ס'זאל זיין א חג הפסח כשר ושמה און א שבת כשר ושמה, און ס'זאל אזוי נמשך ווערן אויף א גאנץ יאר צו גיין מחיל אל חיל, מעלין בקדש ביז מ'וועט זוכה זיין צו ביאת משיח צדקנו וואס במילא וועט מען לשנה הבאה זיין אין ירושלים עיר הקודש אין ארץ הקודש און דארטן מקריב זיין דעם קרבן פסח בבית המקדש השלישי".

לאחרי חתירגום, ענו: כן יהי רצון (כביטוי ספרדית). ואמר אד"ש: אמן, כן יהי רצון (ביטוי ספרדית).. התחיל לנגן "ושמחה". ויצא:

בצאתו משם ראה חדר א' (שעל הדלת נא' "ישראל בטח בה") ושאל אם יש שם נש"ק?.. הר"י כ"ץ שאל מאד"ש אם זהו כל הילדים מפרס? אד"ש: זהו רק ההתחלה.. הנ"ל המשיך: שמה שביקר אד"ש אותם, צריכים לפרסם.. אד"ש: איך פארלאז זיך אויף עם (היינט העכט).. אח"כ פנה אד"ש: (אל העכט): נו?.. וענה הנ"ל: שעשה כמעט פרסום..

אח"כ התחיל לילך להבנין של הישיבה (1418). נכנס לים וביקר כל החדרים והמטבחים

כנסת בחורה להאולת ועמד בראש האולת דאס : "אזוי ווי דער קביעות פון היינטיגען יאר
איז אז מיגייט פון יו"ט גלייך אין ב"ח - פון קדושת יו"ט אז קדושת שבת וואס זי איז
קדושה גאולה ויחד, זאל מען אזוי אויך גיין אין אן אופן פון חירות ונצלחה ילכו מחיל
אל חיל אין כל עיני תומ"צ. און אזוי ווי דער רבני נטיא דורנו האט געזאגט אז פסח
ענויגט זיך ניס אין דערפאר זאגט מען ניס אין דער הגדה "חטל סידור פסח" - זאל דער
אלבן מחיל זאל חיל נמשך ווערן על כל חנה כולה. דערצו קומט צו דאס וואס מ'מאכט דעם
עירוב חבשילין בעיו"ט אז אלע עינים פון שבת זיינען שוין צוגעגרייט פון יו"ט ווי
מ'זאגט דאס אויך אין דעם נוסח פון עירוב חבשילין. און נאכמער: די אלע עינים זיינען
שוין צוגעגרייט בערב יו"ט, ביז אז ס'זאגט אז בעיו"ט איז שוין דא דער סיום ההכנה פון
די אלע עינים סיי די עינים פון יו"ט און סיי די עינים פון שבת ווי ס'איז דא די
ביידע דיעות אין דעם צי דער ענין פון ע"ח איז צוליב כבוד יו"ט אדער דאס איז צו בא-
ווארענען כבוד שבת - זאל אזוי אויך זיין אין ערב זמן חירותינו פון דעם איצטיגען גלות
אז אין די לעצטע טעג פון גלות זאלן אלע עינים פון דער גאולה זיין שוין צוגעגרייט
ומתוך שמחה וטוב לבב ומתוך חירות אמיתי און גרייטן זיך צו ביאת משיח צדקנו וואס ער
וועט לערנען סיי נגלה דתורה און סיי פנימיות התורה ובעיקר - פנימיות התורה וואס דאס
איז תורתו של משיח וואס דאס ווערט דורך מעשינו ועבודתינו במשך זמן הגלות דורך דעם
וואס מ'לערנט נגלה דתורה און חסידות גם יחד, ובהקדמת עבודת התפלה און מ'זאל ארבע
שפרינגען און אריינטאנצן אין דער גאולה האמיתית והשלימה און ווי דער רמב"ם זאגט אין
אן אופן פון "מיד". א כשר'ן און א פרייליכן פסח... בצאתו משם פנה אל הי"מ ליפסקער
נו איר פירט דאל אן מיט די בעה"ב'טישקייט ? הנ"ל: שמסד זה להבחוריס אד"ש: איר זיין
דאך דער עומד על גביהם... אמר "ייעד כח" להרש"ג שי', ויצא.

שם הלך למוסד של יהודים גרוסי (F.R.E.E.). כשנכנס שאל ל... מדוע הטולחן הוא ריק?
שאל ל... אם עורך הסדר (כאן). הנ"ל: שיעזור. אד"ש: דו וועסט מטחמא ארויסהעלפן מיט דער
קשי' און מיט'ן חירוף... שאל מי נוהג "סודר" ? הראו על הח'. אד"ש: איינער אליין?! (הו'
על עוד א'...). כן שאל: אם מתדגמים (אח"כ) ההגדה לרוסית ..

עמד ואמר: "א כשר'ן און פרייליכן פסח. (אח"כ אמר זה בל'רוסית). (אח"כ אמר הברכה ברך
דער אויבערשטער זאל העלפן אז בקרוב ממש זאלט איר זיך סדעפן מיט אייערע קרובים און
פריינט פון יענע מדינות און מען זאל (איבעראיאר) פראווען דעם סודר אין הייליגן ירוש
מיט משיח צדקנו. "בשורות טובות" (ותירגמו לרוסית). "אלץ בעסטע". ... בצאתו (בשראה א
קדש) שאל אם זהו הארון קודש? ענו שכן... אמר : א כשר'ן און פרייליכן פסח...

אח"כ הלך למוסד "מכון חנה". להנערות של "מכון חנה" אמר: "אזוי ווי היינטיגס יאר
איז די קביעות אז שבתק טומט באלד נאך די ערשטע טעג פסח. זאל נמשך ווערן אויף א ג
יאר אז ס'זאל זיין פרייליכע וואכעדיגע טעג פרייליכע יום טוב'דיגע טעג און פריילכונ
שבת'דיגע טעג און דער אויבערשטער זאל אייך העלפן אז איבעראיאר זאל יעדערער פון א
פראווען דעם סודר בא זיך מיט אן אייגענע פאמיליע מיט אלץ וואס איר נויטיגט זיך און
בינתיים זאל קומען משיח צדקנו... א כשר'ן און פרייליכן פסח און בשורות טובות."

אמר להר"מ שי' פלד (שנוהג היסודי שם): מסתמא וועט דער זון פ'עגן די קשיות און

דו וועסט זענען פערן די תירוצים און עס זאל זיין בהצלחה רבה".

להנערות שבאו מפרט, אמר אונז ווי דיקקכיות פון היינטיגן יאר איז או גלייך פון יו"ט - יעדע יום לעתה גייט מען אריין אין שבת - יוצאת לשבת עונג" און נאך בערד"ס מאכט מען אן ע"ת אלס הכנה צו יו"ט ושבת זאל דל שמחה נמשך ווערן בכל השנה כולה און אין אן ארץ פון חירות און ביז איבעראיאר זאל זיין ביאת משי"צ און זיך זעהן מיט אלע אידען צוזאמען אין ירושלים עיה"ק און איר זאלט דארטן פראווען דעם סוד מיט אייערע משפחות.

אחרי צאתו משם אמר (להעכט שי'): "נו, מען האט שוין געענדיגט מיט עבודה הכללית?..

א כשר'ן און פרייליכן פסח, והלך הביתה..

יום א' דפסת: הלך הביתה בשעה 3:00. (כו הי' ביום ב' דחגה"פ). בהלכו הביתה, ניגשה חזר בשעה 4 (וכנ"ל).. בצאתו מתפלת מנחה התחיל "ושמחת.. (וכנ"ל)..

ליל ב' דחג בפסח: בעת "הלל" שר החזן איזה ניגונים ועשה פד"ש בידו הק' לאות של שמחה:

(וכנ"ל).. אחרי תפלת ערבית התחיל לנגן "על אחת כו"כ..". בעת חלוקת המצה אמר

ל.. שיביא גם הילד שלו ונתן מצה גם להילד.. הלך הביתה בשעה 9:30.

ג' דחגה"פ: אחרי תפלת שחרית רמו אד"ש (בידו הק') שיחזירו לנגן.. אחרי תפלת מנחה

אמר אד"ש שיכריזו ע"ד הכינוס תורה של תלמידי הישיבות.. הכריזו.. אח"כ הוסיף אד"ש:

מען האט דאך ביט אויסגערופן אז אלע זיינען געלאדען (צו קומען)..

שביעי של פסח: הלך הביתה בשעה 3 (וכמו"כ באחש"פ).. אחרי תפלת מנחה לינוה התהלובה

(מתחילה מנה בידו הק')..

אחרון של פסח: התוועדות: בסיום א' מהשיחות כשא' ימיד הן נגאלין"-אמר: "דערוויילע

איז דאס געווען א צולאנגער "מיד".. דיבר (גם) ע"ד הבע"ת מצדפת ופרט.. צעה לנגן ניגון

"האודת והאמונה".. וכן אמר שינגנו ניגון וואס איז פון רוסישע אידען והתחיל "ניעס"..

לסיום ההתוועדות אמר: שאלו שבאו כבר אחרי הבדלה ישנו ג"כ הדי' כוסות בכדי שאל חפרוש

מן הצבור.. סיום ההתוועדות 11:30. חילק כוס של ברכה לנגן עכ"ל וועט איר זען בסמחה וועט איר זען נאחם

כ"כ מאוחר?.. אז איר נעמט אידישע וחיילין וועט איר זען בסמחה וועט איר זען נאחם פרייליכער שרייבן פרייליכער וועל איך-וואס לייצען (די ארטיקלען) זיין פרייליכער..

מען דארף זיין פרייליך באלד קומט דער טאג.. ואמר לו שיבא גם להבא לקבל כנס של ברכה.

שבת מבו"ח איר, פ' שמיני: בא בשעה 7:55. נכנס בקארידאר הארוך והלך עד חדר שני

והביט לתוך הזאל.

מוצש"ק: התוועד.

יום א', כ"ה ניסן: במענה על ההודעה שהכינוס תורה (של אטרו חג הפסח) יומשך גם ביום

א', ענה אד"ש: "נכון במאד ויהא בשעה טובה ומוצלחת".. הערב הוקבע לייחידות" (כן גם

ביום ב'.. א' מהכנסים ליחידות סיפר: שאלהו אד"ש: אם קיבל ממון (\$30-זכה בגורל)..?

וענה הנ"ל בשלילה וצלצל אד"ש ללייבל. כשנכנס שאלהו אד"ש: מדוע לא נתן להנ"ל..

לנגן ה'אגודת ה'ערי אגודת ה'ערי = שיחא "הואוון לזאו (גב געזל)..

2) כשהיו השלוחים (צפת ירושלים) ביחידות שאלם אדי"ש וואו זיי האלטן עם "יורה יורה" "ידין ידין" וכו'.

3) אברך א' (שילד שלו הי' חולה בעיר... לפני שבא לכאן וכשבא לכאן היו כבר בריאים) שאלהו אדי"ש אם הם בריאים (היינו אם בודקים אותם על הגבול מכאן לארה"ק). הנ"ל תשב שהם נתרפאו לפועל בודקו אותם והיו שולים, ר"ל...

4) א' נכנס ואמר לאדי"ש שיש לו כאב ודאש (פייגליין) וכתבל לו אדי"ש (על צעטל): ANACIN ואמר לו שאינו יודע אם כתבו בדיוק...

5) שני אחים היו כאן. א'גר בארגנטינה (אברך). והשני לומד בכפי"ת. השני קיבל מענה בבוקר לחזור לכפי"ת. בערב כשנכנסו לעחידות אמר לודאשון שיחזור לכפי"ת ללמוד וכו'. ואמר לאדי"ש ודי"ז אחיפ וענה אדי"ש: אין שטוב דארף מען אויך לערנען. אחי"כ נכנס הנ"ל (אח השני) ואמר לו שכבר ענה אותו בבוקר.

כ"ו ננסן: אמר לא' (ששייך ל"כולל חכ"ד" בירושלים) שאם יעשה שטורעם אודות כולל גב"ד אזי ידבר בזה בעת ההתוועדות (מוצ"ש"ק אור לב' אייר)...

כ"ז ניסן: השלוחים הת' שנמצאים בישיבות בערי השדה עשו אסיפה ואח"כ כתבו לאד"ש וענה אד"ש: "הנדבר בהאסיפה ע"ד מדת קיום בפועל דהחלטות דאשחקד?"

כ"ח ניסן: כשחזר מבייתו - בשעה 7 בערב 8 ניגש אליו ילד ואמר לאד"ש שמלמדו מכה אותו ושאלהו אדי"ש: פארוואס? (הילד ענה...) אין וועלכע ישיבה לערנסטו?.. הילד ענה: ליובאוויסט. אדי"ש: וואו אין לערבאוויסט-אהלי תורה? (הילד רמז בשלילה). אוושען פארקוויי? הילד ענה: כן. ווי הייסט דער מלמד? הילד ענה וסיפר את שמו. אדי"ש: איך וועל שוין מיט עם רעזן... אחי"כ נתן לו איזה פרוטות להכניסם להפדשקע.. ופנה אל אם הילד: איר זאלטן פון עם האבן א סאך נחת...

מוצאי שד"ח ואור ליום ב' אייר-יום הולדת את אדמו"ר מוד"ש: התוועדות: אחרי שיחה ב' אמר (לראשונה) "לחיים" (על הכוס שלו)... כשניגש אליו א' (מחברונו?) ואמר "לחיים" אמר אדי"ש: "לחיים, בקרוב ממש, בקרית ארבע ממש, במודה בימינו...". לסיום ההתוועדות מלכתחילה אריבער"י - רחז לכפול הבכא-עשר פעמים. [אחרי פעם החמישית-התחיל למחות ביזיו הק' לאות של שמחה...]

ב' אייר: אחרי תפלת ערבית אמר אדי"ש לח' חדקוב שי' שיכריזו ע"ד הכינוס של צא"ח (שצ"ל הערב). הכריזו... ושזה יהי' למטה בביהכ"נ. ושאל אדי"ש: וועלכע שול? ... חייך ועשה עם ידו הק' (תנועה של ביטול) ויצא... אחי"כ אמר ללייבל שי' שעל ביהכ"נ אין אומרים "אונטן עש"ק פ' אחו"ק: במענה על ההודעה ע"ד תהלוכה לאיסט סייד (שבת זו) ענה אדי"ש: "נת' ות"ח ודבר בעתו - בסמיכות ל יום הולדת אדמו"ר מוד"ש מלכתחילה אריבער, אזכיר עה"צ".

ס"ז אייר: ע"ד הדו"ח של התהלוכה דש"פ וש"פ אחו"ק ענה אדי"ש: "נת' ות"ח ודבר בעתו - בסמיכות ל"ג בעומר, זמן שמחת רשב"י, שמחתנו אזכיר עה"צ".

אחרי תפלת ערבית נכנס אליו הרה"ח... (שהי' בעת ההסתלקות של הרלו"צ - אביו של יבלת"ס אדי"ש ובא ז"ע משט). וסיפר לאד"ש כמה פסיפורים אודות אביו זצ"ל, שהי' אצלו ורשמס בבון.